

Bruselj, 23. maj 2024
(OR. en)

10142/24

ESPACE 52

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	23. maj 2024
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	9318/24
Zadeva:	Krepitev konkurenčnosti Evrope s pomočjo vesolja – sklepi Sveta (odobreni 23. maja 2024)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o *krepitvi konkurenčnosti Evrope s pomočjo vesolja*, ki jih je Svet odobril na 4026. seji 23. maja 2024.

Sklepi Sveta o krepitvi konkurenčnosti Evrope s pomočjo vesolja

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

OB OPOZARJANJU NA

- A. Konvencijo o ustanovitvi Evropske vesoljske agencije iz leta 1975;
- B. okvirni sporazum med Evropsko skupnostjo, ki jo je nasledila Evropska unija, in Evropsko vesoljsko agencijo, ki je začel veljati leta 2004 in letos obeležuje 20. obletnico;
- C. Sporazum med Evropsko vesoljsko agencijo in Evropsko unijo o varnosti in izmenjavi tajnih podatkov, ki je začel veljati leta 2008;
- D. Pogodbo o delovanju Evropske unije (PDEU), ki je začela veljati leta 2009 –

I. Prispevek vesolja k evropski konkurenčnosti in družbenim izzivom

1. POUDARJA preobrazbo vesoljskega sektorja na svetovni ravni in dejstvo, da ima vesolje povsem novo in odločilno vlogo pri blaginji, konkurenčnosti, varnosti, zaščiti in avtonomnem odločanju v Evropi; SE ZAVEDA moči evropskega vesoljskega sektorja in njegove odličnosti na področju vesoljske tehnologije, znanosti, raziskav, spretnosti, storitev in aplikacij, pa tudi, da ima močno in raznoliko vesoljsko industrijo; POUDARJA, da so evropski vesoljski programi pomembni za politike in strateške ukrepe ter za povečanje odpornosti in konkurenčnosti Evrope in njene vesoljske industrije; OPOZARJA, da bi morali ti programi še naprej koristiti vsem državam članicam Evropske vesoljske agencije (ESA) in Evropske unije (EU) ter omogočati vključujoč dostop do različnih faz v skladu z njihovimi zadevnimi pravili ter ob polnem spoštovanju institucionalne ureditve in operativnih okvirov;
2. POUDARJA, da imajo vesoljske zmogljivosti na ravni EU, ESA in držav članic ključno vlogo pri opredeljevanju, izvajanju in spremljanju politik in strateških ukrepov za namene mednarodnega sodelovanja, socialno-ekonomskih koristi ter zagotavljanja konkurenčnejše in odpornejše Evrope, med drugim z:
 - a. vesoljskimi storitvami, ki industriji omogočajo, da je na čelu tehnološkega razvoja, s čimer se krepi konkurenčnost Evrope v vseh sektorjih;
 - b. edinstveno zmožnostjo vesolja, da podpre podnebne ukrepe, varstvo okolja in zeleni prehod, tudi s pomočjo pomembnih prispevkov storitev in aplikacij programa Copernicus, ki delujejo kot katalizator evropskega zelenega dogovora, ter pospeševalnika „Vesolje za zeleno prihodnost“;

- c. podpiranjem vpliva in vodilne vloge Evrope v mednarodnih pogajanjih o okolju in podnebjju;
 - d. prispevkom vesoljskih podatkov in storitev k zmanjševanju okoljskega odtisa, predvsem industrije, in sicer s spremljanjem emisij in upravljanjem naravnih virov;
 - e. vlogo vesolja kot katalizatorja za izkoriščanje celotnega potenciala digitalnega prehoda, da bi se povečala globalna povezljivost in odpravil digitalni razkorak, kar bo podjetjem omogočilo, da z vesoljskimi digitalnimi rešitvami zmanjšajo stroške in povečajo učinkovitost;
 - f. tesnejšim povezovanjem zelenega in digitalnega prehoda, da bi izkoristili najnovejše tehnologije za razumevanje sedanjih in prihodnjih vplivov na podnebje, vključno z zagotavljanjem preglednosti v primeru kriz in nesreč ter zagotavljanjem novih rešitev za te izzive in pomočjo pri zaščiti življenj in možnosti preživetja z uporabo vesoljskih sistemov;
 - g. preobrazbeno močjo znanstvenih odkritij, h katerim prispeva vesolje, ter pomenom znanosti in tehnologije kot prispevka k družbi, ki temelji na znanju;
3. POUDARJA, da vesolje prispeva k splošni evropski gospodarski rasti in blaginji ter da ima evropski vesoljski sektor velik inovacijski in komercialni potencial, pri čemer je sodelovanje zasebnega sektorja vse večje, a še vedno omejeno; zato POZDRAVLJA potencial za nadaljnjo rast in diverzifikacijo „evropskega novega vesolja“, vključno z novimi vesoljskimi akterji, pa tudi tradicionalnega vesoljskega sektorja, saj so vesoljski sistemi, aplikacije, storitve in podatki vse bolj pomembni gradniki na večsektorskem trgu, in IZPOSTAVLJA prednosti tega, da je Evropa kraj za konkurenčen in trajnosten razvoj vesoljskih podjetij; POUDARJA tudi vlogo ESA, Evropske unije, vključno s Komisijo in Agencijo Evropske unije za vesoljski program, ter držav članic pri spodbujanju razvoja močnega evropskega vesoljskega ekosistema;

4. POUDARJA, da bi bilo treba ob upoštevanju nacionalnih programov in pobud izkoristiti še neizkoriščen potencial vesoljskega sektorja za spodbujanje evropskega gospodarstva in konkurenčnosti, pri čemer je treba upoštevati hitro svetovno komercializacijo in vse večjo svetovno konkurenco v vesoljskem sektorju, in POUDARJA, da je zato treba vesoljske rešitve še močneje vgraditi v nevesoljske sektorje in obratno;

II. Krepitev konkurenčnosti evropskega vesoljskega sektorja

5. POUDARJA, da so spreminjajoče se potrebe uporabnikov v nevesoljskih sektorjih in na komercialnih trgih ključno gonilo evropskega vesoljskega sektorja; POUDARJA, da je treba povečati uporabo vesoljskih podatkov in storitev pri uporabnikih, in sicer z nadaljnjim ozaveščanjem potencialnih uporabnikov v različnih sektorjih in spodbujanjem dialoga o tem, kako lahko izvedljivi in uporabniško usmerjeni vesoljski podatki in storitve spodbudijo konkurenčnost v vseh panogah, ter da je treba še naprej razvijati vse bolj dostopne in uporabne vesoljske podatke, na podlagi katerih je mogoče ukrepati v praksi in ki so pomembni za uveljavljene, nove in potencialne skupine uporabnikov, ter spodbujati njihovo sprejetje;
6. POUDARJA, da mora konkurenčen evropski vesoljski sektor še naprej zagotavljati javne in zasebne naložbe v vesolje in vesoljske zmogljivosti ter zagotoviti pripravljenost zasebnega sektorja, tudi v smislu tehničnih in finančnih zmogljivosti, za prevzemanje tveganj; POZDRAVLJA DEJSTVO, da se s povečanim javnim naročanjem storitev odgovornost in pristojnost za oblikovanje in izvajanje misij prenašata na zasebna podjetja, kjer je to ustrezno;
7. POUDARJA potencialne koristi za operaterje ter ponudnike storitev in aplikacij, ki jih lahko prinašajo sistemi javnega naročanja s stalnimi strankami in skupno povpraševanje, ter POUDARJA pomen odprtih, pravičnih in preglednih postopkov javnega naročanja, ki podpirajo razvoj diverzificirane in inovativne evropske vesoljske industrije;

8. PRIZNAVA, da sta prevzemanje in delitev tveganja bistvena za konkurenčnejši evropski vesoljski sektor, in POUDARJA, da je potreben prilagojen pristop k tveganjem in zahtevam, ki bo prispeval k povečanju učinkovitosti in donosnosti v tem sektorju;
9. POUDARJA inovativne sheme na nacionalni in evropski ravni, kot sta CASSINI in mreža vlagateljev ESA, ki podpirajo modele sofinanciranja v povezavi s skupnimi prizadevanji za izboljšanje dostopa do financiranja za vse evropske akterje, zlasti zagonska ter mala in srednja podjetja, vključno s spodbujanjem financiranja s premoženjskim kritjem, ter POZIVA zasebni sektor, naj spodbudi naložbe v evropsko vesoljsko industrijo ter podpre prelomne inovacije in izboljša tehnološko pripravljenost; POUDARJA vlogo malih in srednjih podjetij v vesolju ter njihov prispevek k inovacijam in konkurenčnosti evropskega vesoljskega sektorja, in PRIZNAVA, da je dolgoročni uspeh Evrope odvisen od izkoriščanja inovacijskega potenciala podjetij vseh velikosti v vseh državah članicah ESA in EU;
10. PRIZNAVA, da bosta stabilnost in predvidljivost v poslovnem okolju vesoljskega sektorja spodbudili več zasebnih naložb; UGOTAVLJA, da lahko javni organi podprejo razvoj novih poslovnih priložnosti v vesolju;
11. POUDARJA pomen in multiplikacijski učinek izdatkov za vesoljske raziskave in razvoj ter pozitivne učinke prelivanja vesoljskih tehnologij na širše evropsko gospodarstvo; UGOTAVLJA, da je treba povečati privlačnost vesoljskega sektorja, da bi privabili in zadržali talente in usposobljeno delovno silo, pri čemer je treba nadgrajevati odličnost spretnosti in talentov v Evropi; POUDARJA, da je treba okrepiti prizadevanja za izpopolnjevanje in preusposabljanje;

12. PRIZNAVA, da je treba nosilcem odločanja in podjetjem pomagati pri hitrejši in natančnejši obdelavi vesoljskih podatkov, da bi vesoljske informacije pretvorili v spoznanja, na podlagi katerih je mogoče ukrepati v praksi, ter POUDARJA, kako pomembno je, da imajo javni organi ustrezen dostop do potrebnih podatkov in zmogljivosti za izvajanje politik in omogočanje vesoljskih storitev z zahtevano stopnjo neodvisnosti, zanesljivosti in stroškovne učinkovitosti; nadalje UGOTAVLJA potrebo po učinkovitem upravljanju in varstvu vesoljskih podatkov, pri čemer je treba zagotavljati varnost podatkov;

III. Vesolje kot hrbtenica evropskega ukrepanja na svetovni ravni

13. JE PREPRIČAN, da si morajo ESA, EU in njune države članice, po potrebi v posvetovanju z zasebnim sektorjem, prizadevati za napredna globalna pravila in najboljše prakse v vesolju, da bi omogočili evropski vpliv in močan položaj pri vprašanjih upravljanja vesolja na svetovni ravni, tudi kar zadeva ustvarjanje trajnostnega vesoljskega okolja; PRIZNAVA osrednjo vlogo standardov pri podpiranju ciljev politike v zvezi s cilji podpiranja trgovine, inovacij in gospodarske rasti;
14. POUDARJA, da vesoljski sektor, ki uživa prednosti tesnega sodelovanja med ESA, EU in njunimi državami članicami, krepi položaj evropskega gospodarstva na svetovnem prizorišču in je hrbtenica evropske strateške avtonomije v odprtem gospodarstvu; Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE, da bo evropski vesoljski sektor izkoristil tržne priložnosti po svetu in se še razširil, tudi z večjim globalnim sodelovanjem in zaupanja vrednimi partnerstvi;

15. POUDARJA pomen operativnih vesoljskih sistemov za zaščito in varno delovanje evropske in nacionalne kritične infrastrukture, kot so energetske sistemi in električna omrežja, vključno z globalnim spremljanjem vesoljskega vremena in usklajevanjem preventivnih ukrepov; PRIZNAVA, da je nujno treba okrepiti evropsko avtonomijo na področju zaščite, varnosti in odpornosti v vesolju in s pomočjo njega, ter POUDARJA, da je treba še naprej sodelovati v skladu z ustreznimi pristojnostmi EU, ESA in njunih držav članic, da bi zagotovili ciljno usmerjeno in uravnoteženo zaščito kritičnih tehnologij, zmogljivosti in dobavnih verig ter opredelili jasne prednostne naloge, s čimer bi okrepili konkurenčnost Evrope;
16. POUDARJA, da je na podlagi okvirnega sporazuma med EU in ESA in v tesnem posvetovanju z vsemi državami članicami pomembno okrepiti strateško partnerstvo med ESA in EU v različnih oblikah sodelovanja, da bi spodbudili svetovno konkurenčnost evropskega vesoljskega gospodarstva na zelo zahtevnem mednarodnem trgu, pri tem pa za dosego teh ciljev in okrepitev usklajevanja za razvoj splošne evropske vesoljske politike izkoristili tudi Svet za vesolje.
-